

# LEKCJA 59

Temat: **Harpagon i jego dzieci.**

## Ułóż wydarzenia w odpowiedniej kolejności.

**Przybycie  
Anzelma.**

Rozmowa Elizy i  
Walerego - potajemna  
miłość młodych.

**Zapowiedź  
podwójnego  
ślubu**

Rozmowa  
rodzeństwa - miłość  
Kleanta do Marianny.

**Szantaż Kleanta  
- zwrot skarbu  
za Mariannę.**

**Matżeńskie  
plany  
Harpagona.**

Zamiar  
wydania Elizy  
za Anzelma.

**Kłótnia Kleanta  
z ojcem o  
Mariannę.**

Skarb w szkatułce  
zakopanej  
w ogrodzie.

Kradzież  
szkatułki  
Harpagona.

**Przybycie  
Marianny do  
domu skąpca.**

**Śledztwo i  
oskarżenie  
Walerego.**

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

Prześlij Odpowiedzi

FROZYNA

STRZAŁKA

WALERY

HARPAGON

MARIANNA

ELIZA

KLEANT

Wychowywana bez matki przez niekochającego ojca, jest naiwną, nieśmiało buntującą się dziewczyną, wybrała Walerego, gdyż nie знаła innych młodych ludzi, nienawidzi skąpca, który ją poniża.

Żyła z matką w nędzy, uboga, ale bardzo piękna, dla pieniędzy gotowa poślubić Harpagona.

Służący Kleanta, bystry, sprytny, pomysłowy, kradnie szkatułę Harpagonowi.

Zalotnik Elizy, przystojny, wrażliwy młody człowiek, który jest jednak osobą podejrzaną, chce wkraść się w łaski Harpagona, by ten pozwolił na ślub z Elizą.

Swatka, która dla finansowych korzyści pragnie ożenić Harpagona z Marianną.

Sześćdziesięcioletni bogaty mieszczanin paryski, wdowiec, lichwiarz. Zły ojciec Kleanta i Elizy.

Syn Harpagona, chce nosić modne stroje, bawić się, żyje w długach. Kocha Mariannę, szantażuje więc ojca, który stoi mu na drodze do szczęścia.

## ■ Z jakimi problemami borykają się bohaterowie?

Harpagon

Kleant

Eliza

Walery

Jakub

Strzałka

Marianna

Szczygiełek i  
Żdziebełko

drażni go skąpstwo ojca  
cierpi z powodu jego despotyzmu  
aby mieć pieniądze na własne  
wydatki gra w karty  
musi korzystać z usług lichwiarzy  
kocha Mariannę ze wzajemnością  
oświadczył się dziewczynie i został  
przyjęty, ale ma rywala we własnym  
ojcu  
nie może liczyć na zgodę ojca na  
swoje małżeństwo z Marianną  
kradnie ojcu szkatułkę, by ją oddać w  
zamian za zgodę na ślub

wyrzucany z domu i podejrzewany o  
kradzież  
pomaga Kleantowi – kradnie dla  
niego szkatułkę

cierpi z powodu skąpstwa i  
despotyzmu ojca  
kocha Walerego, ale wie, że ojciec  
zdecydował jej rękę oddać Anzelmowi  
sprzeciwia się ojcu i grozi jej  
wydziedziczenie  
czuje się traktowana przedmiotowo i  
poniżana (ojciec chce się jej pozbyć)

kocha Kleanta  
ma wyjść za Harpagona  
boi się Harpagona brzydzi się nim  
przeraża ją jego skąpstwo, mimo że  
jest przyzwyczajona do skromnego  
życia

chce zdobyć rękę Elizy  
chce uzyskać zgodę Harpagona  
służy mu i pochlebia  
zmuszony jest doradzać Elizie  
małżeństwo z Anzelmem i  
posłuszeństwo ojcu  
niesprawiedliwie został oskarżony o  
kradzież szkatułki Harpagona

jest chorobliwie skąpy  
ciągle boi się, że ktoś go okradnie  
pilnuje swojej szkatułki z 10  
tysiącami dukatów zakopanej w  
ogrodzie  
chce wydać córkę bez posagu  
chce się ożenić z Marianną  
pieniądze są dla niego ważniejsze  
niż rodzina

cierpią z powodu skąpstwa  
harpagona

zmuszany do wykonywania rozkazów,  
których nie umie lub nie chce  
wykonać  
z litości oddaje koniom własny chleb,  
by nie patrzeć, jak cierpią  
jest pobity, gdy mówi prawdę  
jest pobity, gdy kłamie

## ■ Jakie cele stawiają sobie bohaterowie?

Harpagon

Kleant

Eliza

Walery

Marianna

uchronić posiadany majątek  
zgromadzić jeszcze więcej  
pieniędzy  
wzbogacić się posagiem  
Marianny  
zaoszczędzić  
na niewypłaceniu posagu  
córkę ożenić się z Marianną

wyjsć za mąż za Walerego  
uniknąć ślubu z Anzelmem

wyjsć za mąż za Kleanta

ożenić się z Marianną

ożenić się z Elizą

## ■ Jakie działania podejmują bohaterowie, aby osiągnąć swoje cele?

Kleant

Eliza

Walery

Harpagon

ukrywa szkatułkę i jej pilnuje  
pomnaża majątek, trudniąc się  
lichwą umawia się z Anzelmem na  
małżeństwo z Elizą bez posagu  
nakazuje swatce wynegocjować  
posag Marianny

wyznaje, że kocha Walerego zwierza  
się bratu z sekretu  
odmawia ojcu posłuszeństwa w  
sprawie wyjścia za mąż za Anzelma

zaskarbia sobie  
przychyłość Harpagona

prosi siostrę o pomoc w przekonaniu  
ojca do zgody na ślub z Marianną  
wyznaje Mariannie miłość prosi  
swatkę o pomoc w odwiedzeniu ojca  
od zamiaru ożenku z Marianną  
wymienia szkatułkę ojca na rękę  
Walery

## ■ Jakie efekty przyniosły te działania?

Harpagon

nic nie osiągnęła

traci szkatułkę  
odzyska ją, zgadzając się  
na ślub Kleanta z Marianną  
kompromituje się  
lichwą zraża do siebie  
Mariannę

Kleant

oskarżony o kradzież  
szkatułki traci zaufanie  
Harpagona rękę Elizy  
dostaje, kiedy się okaże, że  
jest synem Anzelma i nie  
chce posagu

uzyskuje zgodę ojca dzięki  
kradzieży przez Strzałkę  
szkatułki Harpagona  
oddaje ojcu pieniądze w  
zamian za rękę Marianny

Eliza

Walery

## ■ Jakie relacje panują w rodzinie Harpagona?

Harpagon budzi [ ] emocje wśród członków rodziny; nikt go nie kocha, wszyscy są od niego uzależnieni [ ] Nie pozostawia nikomu żadnej sfery [ ]. Jest gwałtowny, wybuchowy, [ ] Nienawidzą do dzieci, kpi z niego otoczenie, w ludziach budzi z jednej strony lęk i wstręt, a z drugiej [ ] i kpinę. [ ] i Eliza wspólnie planują sobie pomóc w realizacji marzeń i uwolnieniu się od wpływów [ ]. Są jednak zdominowani przez Harpagona. Walery [ ], kłamstwem, pozorną usługą próbuje wkupić się w łaski Harpagona, ale w rzeczywistości nim również [ ]. Strzałka szczerze [ ] Harpagona, wypowiada o nim najwięcej [ ] i bardzo trafnych uwag. Jakub - jedyny mimo wszystko żywi cieplejsze uczucia do [ ], ale za to jest poniżany.

- Podaj cechy charakteru wymienionych postaci oraz określ ich stopień powiązania z tytułowym bohaterem komedii Moliera.

Postać tytułowa: .....

| Bohater     | Cecha charakteru | Stopień powiązania z tytułową postacią |
|-------------|------------------|----------------------------------------|
| Kleant      |                  |                                        |
| Marianna    |                  |                                        |
| Walery      |                  |                                        |
| Eliza       |                  |                                        |
| Jakub       |                  |                                        |
| Pani Claude |                  |                                        |
| Frozyna     |                  |                                        |
| Anzelm      |                  |                                        |
| Simon       |                  |                                        |

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| E | E | E | L | P | Q | K | G | P | W | U | O | S | G | R | O |
| O | R | F | K | G | P | Z | Q | C | R | J | A | T | W | R | K |
| O | H | F | H | O | M | Y | L | R | F | I | N | R | J | A | K |
| S | Z | C | Z | Y | G | I | E | Ł | E | K | T | Z | H | D | O |
| Z | I | Z | P | U | P | C | I | X | L | D | B | A | U | I | G |
| T | T | A | I | D | A | I | L | R | I | X | B | Ł | D | F | Q |
| X | A | O | C | J | T | A | P | J | Z | F | I | K | E | H | J |
| J | Y | X | I | L | Q | M | L | M | A | R | I | A | N | N | A |
| Q | Y | M | X | E | O | B | S | I | M | O | N | Z | O | Q | K |
| J | T | U | S | Z | J | F | B | A | N | Z | E | L | M | E | U |
| D | U | N | Z | E | W | A | L | E | R | Y | Z | Q | K | F | B |
| A | N | G | H | A | R | P | A | G | O | N | L | E | L | T | O |
| G | Q | G | I | P | A | N | I | C | L | A | U | D | E | P | I |
| C | W | W | C | Q | E | V | W | O | Z | J | W | R | A | E | W |
| G | W | H | B | B | Q | Z | H | K | C | T | I | A | N | M | G |
| N | B | T | G | V | U | V | A | T | V | X | T | M | T | I | K |
| J | N | A | H | P | E | J | O | C | I | J | J | A | G | P | V |
| T | O | U | L | M | U | G | A | O | Q | T | A | T | Q | C | C |

12. \_\_\_\_\_  
odkrył ukrytą w ogrodzie  
szkatułkę ze skarbem
13. \_\_\_\_\_  
rodzaj literacki "skapieć"

1. \_\_\_\_\_  
zawodowa swatka
2. \_\_\_\_\_  
gospodyni Harpagona
3. \_\_\_\_\_  
Główny bohater powieści
4. \_\_\_\_\_  
córka Anzelma
5. \_\_\_\_\_  
ubiega się o rękę Elizy
6. \_\_\_\_\_  
syn Harpagona, zakochany w  
Mariannie
7. \_\_\_\_\_  
syn Anzelma, rządcą w domu  
Harpagona
8. \_\_\_\_\_  
córka Harpagona, związana  
potajemnym przyrzeczeniem  
małżeńskim z Walerym
9. \_\_\_\_\_  
pośrednik pomiędzy Harpagonem  
a jego klientami
10. \_\_\_\_\_  
służący Harpagona

# RODZAJE KOMIZMU:

## Języka

|  |  |  |
|--|--|--|
|  |  |  |
|--|--|--|

## Postaci

|  |  |  |
|--|--|--|
|  |  |  |
|--|--|--|

## Sytuacyjny

|  |  |  |
|--|--|--|
|  |  |  |
|--|--|--|

rozmowa Harpagona  
z Kleantem na  
temat Marianhy

Kleant ofiarowuje  
Marianie pierścień z  
diamentem, co doprowadza  
Harpagona do rozpacz

WALERY do Jakuba:  
Chcesz, aby wszyscy  
popękali? Czy pan po  
to sprost gości, aby ich  
uśmiercać z przejedzenia?

FROZYNA: Czy panna żartuje?  
Wychodzisz zań tylko z  
tym warunkiem, że zostajesz  
prędka wdową; to jeden z  
punktów ślubnego kontraktu!

wyolbrzymione  
skąpstwo  
Harpagona

amok Harpagona  
oskarżającego  
wszystkich o  
kradzież szkatułki

Harpagon nie wie, że  
pożycza pieniądze  
własnemu synowi

FROZYNA: Daję  
słowo, mówiłam sto  
lat, ale pan dociągnie  
stu dwudziestu.